

Hårderups posten

Nr. 9. — November 1979.

Skogen vandrar åter in på åkrarna i Puus.
Torpen står tysta och tomma. I år flyttade
de sista invånarna därifrån. Puus är öde.

INLEDNINGSVIS.....

Så har då den moderna tekniken även drabbat Härderupsposten. Nåväl, drabbat är väl ett tvivelaktigt ord i sammanhanget. Det som hänt är, att tryckeriet har fått överta en del av det arbete, som jag och flitiga kollegor tidigare utförde. Arbetet bestod i att lägga de 16 tidningssidorna i rätt ordning och häfta samman dem. Samma procedur upprepades 500 gånger tills upplagan var fulltalig.

Andra fördelar med att låta tryckeriet göra jobbet är att texten nu är tydligare, häftningen är i ryggen och framför allt, att fotografier, teckningar, kartor och diagram kan sättas in var som helst i texten.

Nackdelen med dessa nymodigheter är givetvis kostnaderna, vilket också avspeglar sig på priset för tidningen, som nu är 5 kr per ex. Dessbättre torde inte priset behöva höjas ytterligare nästa år och kanske inte nästa heller.

Som ni kommer att märka denna gång, så har ytterligare ett par nya skrifter sällat sig till medarbetarstabens. Fler är välkomna till nästa år!

Ring eller skriv om Du har något på hjärtat.

Adress: Härderupsposten Starrarp 7, 270 33 Vollsjö. Tel. 0415-42116

Bertil Persson

MINNE FRÅN PUUS

Text: Hilding Olsson, Sjöbo
Bild: Sven-Arne Olsson, Hörby

När jag nu tänker berätta i Härderups-Posten om den tid, som jag bott i Puus, tar jag väl med en del saker, som jag fått veta av mina föräldrar. Då jag vet att ortsnamnet Puus betyder "gammal bostadsort", så känns det ganska trist och veta, att i och med att Wivi och jag flyttade därifrån är det ingen nu som är mantalsskriven i Puus. Under min skoltid vill jag minnas att vi var mellan 15 - 20 st mantalsskrivna här i de fyra fastigheterna som ännu finns kvar i Puus.

Utav mina föräldrar var det Mor som först kom till Puus, som liten flicka. Mor var född i Eggelstad, där hennes föräldrar var som det på den tiden hette "backstugesittare" och de hade sju barn. När Mors lillasyster Bengta var mycket liten dog deras Mor. Då 1875 bodde Mors Mormor och Morfar här i Puus (Einar Ekstrands) och då tog dom sej an både Mor och moster Bengta. Deras Morfar nette Johan Larsson och han var både torpare och gårdssmed under Puus boställe. Efter vad Mor berättat hade han sin smedja på södra gaveln - utmed vägen - på den västra uthusbyggnaden. Byggnaden till söder om

vägen fanns inte då.

Mor började sin skolgång i Starrarp, i den fastigheten som Folke Karlsson numera äger. De hade skolsalen på den östra gaveln, men om jag inte tar rent fel, så tror jag att det var bara småskolan som var förlagd dit.

År 1885 blev Mor konfirmerad och samma år var hon även med om att sätta dom första granplantorna på Puus Kronopark, som tidigare varit dålig betesmark med många enbuskar. Dom följde gränsen till Oran nerifrån hennes morfars markgräns och ända upp till Rodens åkrar, men hur långt österut dom planterade det året fick jag ingen riktig uppfattning om, för då fanns inte den nuvarande vägen "Linjen" där. Först detta år 1885 då skogsplanteringen påbörjades, fick Domänverkets tjänstemän vetskap om, att det även fanns sex stycken torpare i Puus, som alla gjorde sina överenskomna antal dagsverken till bostället. När torparna fick sina kontrakt direkt med Domänverket vet jag inte, men jag skulle tro att det var omkring sekelskiftet.

Min far var omkring 20 år då han flyttade till Puus. Han följde med sina föräldrar när dom övertog torpet efter den då välbekante - inte minst genom jakthistorier - Paul i Puus, som i dagligt tal kallades för "Pållen". Jag är inte säker på vilket år detta hände, men farfar brukade berätta för mej, att den svåra vintern 1888 då arbetade han till "Kronofogdens" i Araskoga, så jag skulle tro att dom kom till Puus omkring 1890.

Mitt första dagsverke på Kronoparken gjorde jag på våren 1918. År 1917 inköpte Domänverket Sjököp, som därmed kom att tillhöra "Puus Kronopark". På vintern hade dom huggit ned alla lövträden och sålt veden, på ett ganska stort område norr om den gamla granskogen och där skulle vi plantera ny skog. Jag minns så väl att vi började vid Per Ols torp (senare Anders Perssons) på morgonen och följde den spik raka gärsgården västerut, - som även idag

är både härads, kommuns och församlingsgräns - till Starrarps Ora. Det var en så lång sträcka så vi kom inte tillbaks till våra matkorgar förrän det var tid för middagsrast. För detta mitt första jobb på Kronoparken hade jag frågat mej fri från skolan och hade 1:50 om dagen, men det blev ändå en bra veckoslant, 10:50 för på den tiden arbetade vi även på lördagen. Vi var då 3 st i varje lag. En som gick före och hackade undan gräs och dylikt. Sen kom en med en halvrund spade och borrarade upp ett hål där granplantan sattes. Sättare var

Wivi och Hilding den sista sommaren i Puus.

alltid en dam eller något skolbarn. Detta arbete upprepades nästan varje år under min skoltid.

Jag vill även tala om, att under första världskriget 1914-1917 och något år därefter, fanns det inga lastbilar, utan då fick dom dåvarande torparna Per Olsson, Lars Svensson och min Far, med häst och vagn köra bokved från Puus till Vollsjö järnväg varifrån det sedan forslades till Malmös frysande befolkning. Dom lastade 1 kbm på varje vagn och körde två gånger om dagen, alltså 6 kbm per dag. Det var så kul om man fick följa med och åka nån gång.

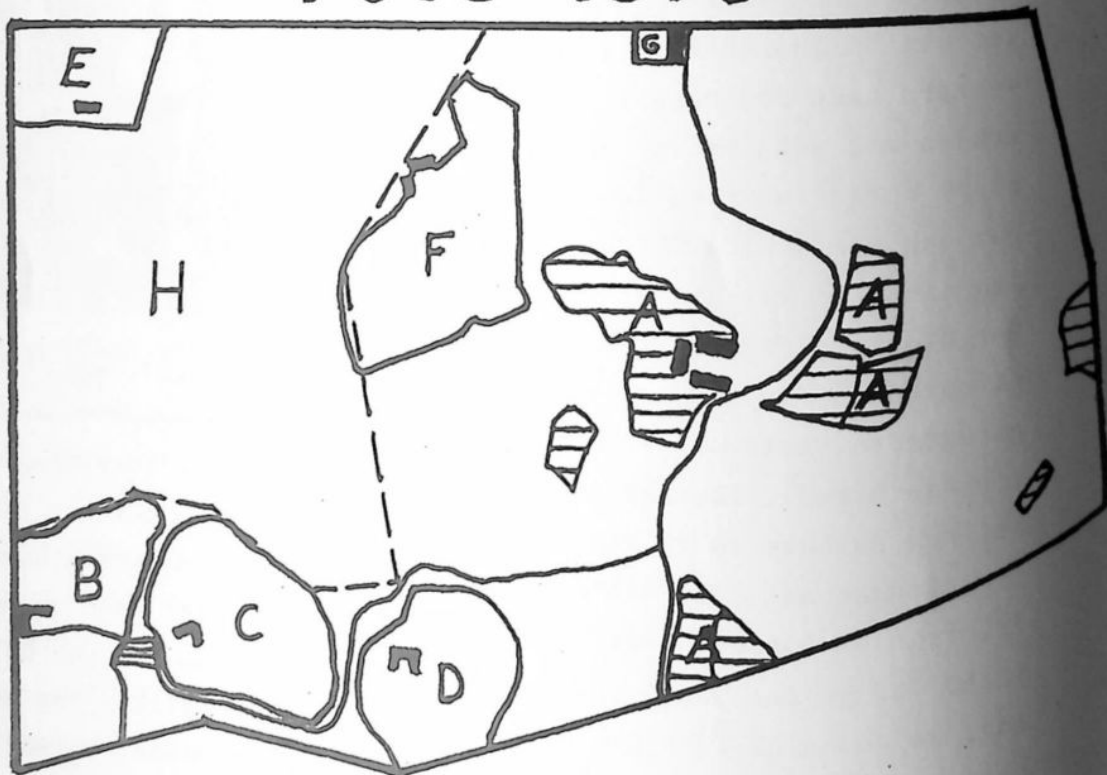
I november 1925 började jag mitt skogsarbete på Kronoparken. Min bror Gunnar var då också hemma, så vi skulle jobba tillsammans. Den första dagen följde Far med oss, för att ge oss lite tips och anvisningar om hur vi skulle göra i olika situationer. Vi fick låna Fars gamla stocksåg samt vedsågen. På den senare var där en hemmagjord båge av trä, men redan då var stålågar-na komna i marknaden.

Under dom 26 år som jag sedan jobbade i skogen emellan som jag skötte mitt lilla lantbruk, var jag med om att delvis riva byggnaderna till dom 3 torpen som ödelades troligen omkring sekelskiftet. I dom fanns mycket bra material, till dom nya vägarna som vi byggde, inte minst i skorstenarna och bakugnarna.

Skall till slut berätta lite av vad jag vet om de 3 ödetorpen. Jag börjar då med "Saxbergs 1." (se kartan) Per Saxberg flyttade nämligen från detta och till ett av dom andra torpen. Saxbergs 1 låg vid södra sidan av Puus och var granne med Bokeberg, men byggnaderna låg strax söder om nuvarande Hålvägen och där kan man se ett gammalt äppelträd, som fortfarande står kvar i trädgården. Ett år då jag höll på att köra fram ved och stapla opp den vid

PUUS 1878

- A Boställets odlade mark
- B E. Ekstrands
- C H. Olssons
- D Saxbergs 1
- E Rodens torp
- F Saxbergs 2
- G A. Perssons
- H Den år 1878 avskiljda kronoparken.

sidan av Hålvägen där inne, kom Frida Saxberg cyklande dit, dom bodde då i St-ärrarps by. Frida tala då om för mej, att hon bara skulle se hur där såg ut, där Maria och hon var födda. Då jag nu fått veta att Saxbergs "töser" var födda 1885, då vet jag också att Saxberg överlät detta torp till en familj som hette Ivarsson, men dom hade sådan "otur" så byggnaderna brände ner en natt i slutet på 90-talet.

Saxbergs 2 låg vid östra sidan om Mellanvägen. Byggnaderna låg till norr om nuvarande Saxbergs väg, men det är inte mycket man kan finna utav dom. Men i trädgården, strax söder om ovannämnda väg, kan man finna någon trädgårdsväxt, samt ett vindfällt körsbärsträd som slår nya skott. När Saxbergs flyttade från detta torp vet jag inte, men av praktisk erfarenhet vet jag att granskogen var planterad senare på detta torp än som borta på Rodens torp, jag skulle tippa på mellan 1905 - 1910.

Längst opp i det nordvästra hörnet av Puus bodde så en man som hette Jöns Rode. Detta ödetorp är nästan omöjligt att leta opp, om man inte vet var det låg. Denne Jöns Rode vet jag inte mycket om, inte ens om han hade familj eller dylikt, för mor berättade aldrig mycket om honom. I ett avseende tycker jag han verkar till att ha varit lite underlig. Han höll sig med inte mindre än fyra utfartsvägar och dom tre av dom var ganska långa. Den kortaste gick söder om trädgården i lite sydvästlig riktning mot Orans gräns och sedan rakt i väster till vägen där.

Oktoberstormen 1967 skövlade all den skog, som var satt tidigare än jag har varit med. Året efter planterade jag granplantor på ett av vindfällena. Då var jag ensam att sköta alla tre momenten i plantningen, men jag fick kolossalt mycket bättre timpeng än jag fick 1918.

Vi vill också passa på att sända en hälsning till våra vänner och forna grannar, samt till alla andra läsare av Härderupsposten.

Wivi och Hilding

REDOVISNING

Det är väl på sin plats, att jag såsom självutnämnd kassör redovisar den ekonomiska situationen för vår "dånsebana" befinner sig. Efter en andra synnerligen lyckad säsong i Härderupshult är de ekonomiska realiteterna sålunda: Vi hade från föregående år 215 kr i kassan. Till dessa har kommit 100 kr som gåva och 225 kr för inkomst av hyra från "udombys". Utgiften har varit 215 kr för en gasolampa. Nu vid årets slut har vi alltså en kassabehållning på 325 kr.

För nästa säsong föreslår jag att hyran höjs från nuvarande 75 kr till 100 kr jämnt. OBS det är endast "udombys" som behöver betala hyra. För oss andra står banan gratis till förfogande. Den som lånar dansbanan får själv ombesörja transporten och banan skall återställas på överenskommen plats. Dessutom en viktig sak. Dansbanan skall hanteras med största möjliga varsamhet, så att inga skador uppstår på den.

Bertil

VAD ÄR GERONTOLOGI ?

AV
ELSE MELIN STARRARP

En del har kanske funderat över vad vi sysslar med på min arbetsplats, Gerontologiskt Centrum i Lund. Det är ett privat forskningsinstitut, som startade 1974 och som sysslar med forskning och undervisning om åldrande och åldringsvård.

Just nu är 4 psykologer och 2 sekreterare anställda. Forskning idag innebär att man samarbetar i grupper, som ofta består av representanter för olika yrkesgrupper, t.ex. ålderdomshemspersonal, sjukvårdspersonal eller personer från tandvården.

Själv arbetar jag sedan några år med långvårdens problematik och deltar i ett försök att ändra på vårdens innehåll. Ett av försöken pågick i Malmö på 5 avdelningar inom långvården, där personalen efter 20 timmars undervisning om åldrandet, miljö, kommunikation mm kunde arbeta med aktivering av patienterna. Det lyckades mycket bra och 2 patienter av 3 blev märkbart piggare och klarare efter en tids aktivering. Metoden är mycket enkel, man dricker kaffe tillsammans och diskuterar efter en av personalen uppgjord plan. (Om någon är intresserad, så kan jag berätta utförligare om det försöket. Ring mej i så fall.)

Tillsammans med Landstingsförbundet i Stockholm jobbar jag nu med utbildning av handledare, som skall syssla med en form av studiecirkel på sina hemmakliniker inom långvården. Dessa studiecirkel bedrivs under arbetstid på avdelningen, man använder ett studiehäfte "Människa i långvård", som vi producerat, och det hela går ut på att fråga sig: "Är alla MÅSTE-jobb verkligen MÅSTE-jobb?" En del förändringar har redan blivit följden av personalens diskussioner.

En annan bit av jobbet är att vi går ut till olika organisationer för att förmedla den kunskap om åldrandet som redan finns samlad. Inte minst viktigt är att försöka få bort alla myter som finns om äldre.

Väldigt ofta hör man folk säga: "Nu är jag gammal, nu skall jag ta det lugnt och vila". "Det här är jag för gammal för". "Inte kan jag lära mej något nu, jag är ju så gammal".

Vi vet från forskningen att man inte kan vila om man inte först har arbetat en stund, att äldre lär precis lika bra som yngre, fast det tar längre tid och mera arbete. Vi vet också vilken roll förväntningarna spelar, dvs om omgivningen talar om för en person att han inte orkar så mycket, så orkar han inte heller efter en tid.

Stress sliter, det är helt klart. De flesta vet att man blir stressad av att ha för mycket att göra, men vet man att stress också kan uppstå om man har för litet att göra?

Ett tips: Håll igång hela livet och gör så mycket som du trivs med, så mår du bäst. Martin Luther sa en gång: "Rastar du, så rostar du", och det gäller oss alla.

SPÖKENA PÅ LINDESNÄS

Nu har Helge och jag bott tre och ett halvt år på Lindesnäs. Åtskilliga gånger har frågan ställts: "Hur är det med spökena på Lindesnäs?"

Eftersom jag är nattmänniska och ofta sitter och arbetar på nätterna, borde jag ha sett några spöken på den här långa tiden, men NEJ, jag har inte mött några spöken här. Vi kanske skrämde bort dom när vi flyttade in.

OM det skulle dyka upp något spöke, så lovar jag att rapportera i Härderups-Posten.

Vi har flyttat många gånger, men aldrig bott så bra som vi gör i Starrarp. Trots snön och alla perioder av insnövande så kommer vi att stanna kvar, om inte något alldeles speciellt händer. Det är skönt att bo på landet, lugnt och fridfullt, i vackra omgivningar och med trevliga grannar. Bara vi får bensin för transporter.....

På denna jaktbild ser vi Karl Nilsson och Nils Mårtensson, Skumparp och en mängd skjutna fasaner. Folke Karlsson i Starrarp tog fotot och så här säger han nu 35 år senare.

- Vi var tre jägare och en hund. Vi sköt 28 fasaner på en och en halv timme. Nu finns här knappt 28 fasaner i hela Fränninge församling.

DET KALLAS FÖR FÖRTROENDE

Av Allan Sandahl, Vallarum

När en ny regering nu tillträtt för att sköta Sveriges finanser kallas det för att dom har fått förtroendet. Kan det inte bero på att något mer än hälften av väljarna inte haft någon annan möjlighet att försvara sig mot Palme o. co. energiska försök att åter få chansen att pungslå oss. Det kan väl inte vara så att vi godvilligt går med på att Bohman tar hand om kassan och delar ut till sina vänner. Det skapar väl inte förtroende att årligen betala ut hundratals millioner i spritpengar för att definitivt knäcka de s.k. utslagna. Inte är det väl förtroendeingivande att låta maffian importera knark och distribuera till våra ungdomar. Polisen får ofantliga anslag för att användas i kampen mot knarket, de känner väl till många storlangare men oskadliggör dom inte och när till och med polisen säljer av beslagtaget knark, så tystas det ner.

Vi har inte förtroende för politiker som gjort de värsta förbrytare till Sveriges heliga kor.

Vi har inte eller borde åtminstone inte ha förtroende för politiker som går med på att det blir lag på att man kan få sjukhjälpsersättning efter veckoslutsruset. Det är en oernörd belastning både för de andra arbetarna, företagen och samhället. Vore det inte på tiden att politikerna tillämpade den gamla regeln, land skall med lag byggas. Visst kan det göra ont att skära i pestbölden, men det gör ondare, att låta det onda sprida sig.

MINNEN FRÅN TIDIGT 40-TAL

AV
GÖSTA KRISTIANSSON HÅRDERUP

I min gröna ungdom så figurerade jag i rätt många år som dräng bland skånska bönder och det som mycket annat hade väl både trevliga och tråkiga sidor.

Jag tänker ibland på när jag tjänte på ett ställe i Araskoga. Vi började komma på kant med varandra rätt snart. Att jag skulle vara behjälplig i stallen var vi överens om, likaså att mjölkningen skulle börja kl. 6 om morgnarna och kl. 5 om kvällarna, men det gick inte mer än ett par veckor förrän det var precis tvärtom. Våra åsikter i övrigt blev också mycket delade, bl.a. en morgon jag blev väckt kl. halv fem för att jag skulle sänka kattor, som hade fått kattasjuka. Deras lilla älsklingsbarn och frun hade vakat hela natten över dem, men nu tålde de inte se på det längre och mitt medlidande var kanske inte vad det borde vara så här tidigt på morgonen. När så friheten i juldagarna inte blev som jag tänkt mej och det ända vi var överens om var, att vi inte var överens, så tog jag mod till mej och sa upp anställningen 3-dje dag jul med omedelbar verkan. Då sa bonntjyven att det gjorde inte så mycket för han kunde få två drängar för den lönen jag hade, (125 kr i månaden) och jag tror visst han blev glad för att jag reste. Hade han haft flagga hade den nog åkt i topp, för grannens påg ville gärna ha extraknäck på vintern. Nåväl, en månad senare hade han annons i tidningen efter ny dräng. Då tänkte jag: Skrattar bäst som skrattar sist! Om nu någon tror att felet bara låg på hans sida och inte på min, så har jag nog i viss mån gjort mig skyldig till falsk marknadsföring. Emellertid fick jag därefter plats i Bjärröd och det var en himmelsvid skillnad. Där växades aldrig ett ont ord och så hade Olof en sån tjusig humor. Särskilt minns jag att det på den tiden var ganska vanligt att folk bryggde vin hemma i gårdarna och grannens hade så gjort och sedan slängt ut mäsken på gödselhögen. När Olof fick reda på det så sa han: Där är ju förklaringen till att jag har sett kråkorna komma flygande över gården med benen i vädret! Detta var några minnen, jag skulle ju helst inte bli långrandig. Efter Bjärröd ryckte jag in till första tjänstgöring på A 3 i Kristianstad. Även detta blev en himmelsvid skillnad och jag vill avsluta med en historia från det militära, dock med den skillnaden att den ej är självupplevd.

Rekryterna skulle för första gången kasta med riktiga handgranater. Var och en hade fått en skarpladdad handgranat och löjtnanten undervisade minutiöst. Då säger plötsligt en av pågarna: "Löjtnant, det väser i min handgranat". Löjtnanten bleknar och ryter: "Alle man in i skyddsrummet OMEDELBART!"

Efter en vild rusning in i skyddsrummet och en stunds väntan, hörs det längst in i skyddsrummet: "Löjtnant, det väser i den ännu!"

GUNNAR PERSSON FICK KULTURUTMÄRKELSE

Hårderupsposten gratulerar Gunnar Persson i Dala till Vuxenskolans kulturutmärkelse "Ugglan". Han fick den för sina bestående insatser för skånsk kultur. Ugglan är en glasskulptur gjord av konstnären Orup. Gunnar var den elfte i ordningen, som fått mottaga utmärkelsen.

Bland mycket annat har ju Gunnar även medverkat här i Hårderupsposten vid flera tillfällen. Han är därför välkänd för de flesta, men en kort presentation är ändå på sin plats.

Gunnar Persson föddes 1908 i V. Klagstorp. Bodde som barn i Malmö, men flyttade till Västerstad 1919, 11 år gammal.

Föräldrarna drev ett lantbruk och Gunnar Persson har under sitt yrkesverk-samma liv försörjt sig på lantbruk.

Redan som 18-åring blev han intresserad av fornminnen och kulturhistoria, speciellt den egna ortens gamla historia. Han vann en tävling utlyst i en lantbrukstidning - 25 kr. för en uppsats om gamla jordbruksredskap.

Mellan åren 1930 - 1943 var han ordsmeddelare för Nordiska museets etnologiska undersökningar. Detta uppdrag gav honom stora möjligheter att tränga in i hemsocknens gamla kultur och historia och lade grunden till hans vidare forskningar.

Redan 1932 började han skriva kulturhistoriska artiklar i dagspressen, främst i Mellersta Skåne. Något som han fortfarande håller på med.

1960 vann han andra pris i en landsomfattande pristävling, som gick ut på att dokumentera sin hembygd. Gunnar Perssons alster fick titeln, Min hemsocken Västerstad och blev en tjock och mycket imponerande bok.

1966 kom Utflykter i Färs och 1975 Färs fordomdags, två böcker han gav ut på eget förlag. Dessa böcker har tillkommit efter stor forskarmöda, inte minst den vetenskapliga forskningen på lands- och folklivsarkiven i Lund. Gunnar Persson har gjort en stor kulturhistorisk insats genom sina nerteckningar om sin del av Skåne, vars historia sannolikt inte annars blivit nertecknad. Vid sidan av arkivforskningen har han också samlat in information från personer, vars minnen från gamla tider dött med dem.

Till sist. Det mest imponerande med Gunnar Perssons forskargärning är att han är helt självlärd och under den största delen av sitt liv fått sköta denna syssla på sin fritid. Sköter man ett lantbruk så är det inte mycket fritid man har, men Gunnar Persson har till fullo utnyttjat sin.

Kattälskaren Gunnar bredvid den fina glasugglan.

NÅGRA VILDA VÄXTER SOM EJ ÄRO VANLIGA OCH SOM JAG SETT I VÅR TRAKT.

AV
ELOF NILSSON HÅRDERUP

Det följande torde ej ha allmänt intresse och kan därför saklöst lämnas efter rubriken.

Vi börja med hylsnejlika, som är mycket sällsynt och torde ej förekomma utom på både näringsfattigt och upphettat underlag i lugnt och soligt läge. Den är ungefär decimetern hög, har en stjälk med väl synlig huvudrot. Alla blommor samlade i toppen, men bara en i taget slår ut. Detta sker i juli-augusti och äro väl synliga genom vackert ljusröd färg.

Och så ha vi kärrfibla, som växer i fuktig ängsmark och som jag ej sett här mer än på ett ställe där den hade halvskugga.

För några år sen såg jag häxört på två lokaler, men har ej återsett dem sen, liksom vattenveronika som jag hade i ett dike förr. Samma gäller platt-säv, men den gick upp i åkern med sina grova rötter, därför bort.

En bekant hitta på sank buskmark i Hultet en aklejruta för en del år sen, men jag har glott förgäves efter den.

I floran läser en att kåltistel är rar. Här, tvärtom vanlig.

Förgäves har jag sökt klubbfibla här. Den var rätt vanlig på mager gräsväg i nordöstra Färs när jag var påg. Så var nu 7-talet fullt. Tack för ordet.

Elof Nilsson har medarbetat i Hårderups-posten sen starten 1969.

Denna sommars torra och svala väder har hos mig gett regn så: maj 53 mm, juni 21, juli 35, augusti 63 och september 67. Under en cykelfärd Hörby - Pärup - Bjälkhult den 1 september syntes avgnagda beten som regel. Tror vår trakt har inte haft åska mer än 3 gånger i sommar. I mars var åskan över oss här och det betyder snö i maj, sa de gamle förr, och verkligen. Den förste maj var marken vit på kvällen. 18 augusti varmast i år med 25 grader här.

Badandet ute har nog varit sporadiskt i sommar och är väl ej heller nöd-igt. "Är kroppen frisk håller den sig själv ren", sa rospiggen till sin sommarhyresgäst, som trodde att den ortens folk sköljde sig flitigt i sjön. En gång bada jag utanför Frillesås i Halland. Varnades för maneter, men um-

gick dem. Intressant var att se räkynglet bland sten invid vattenbrynet. Djuren såg fula och svarta ut, men blir väl smakfullare som utväxta och röda, d.v.s. kokta.

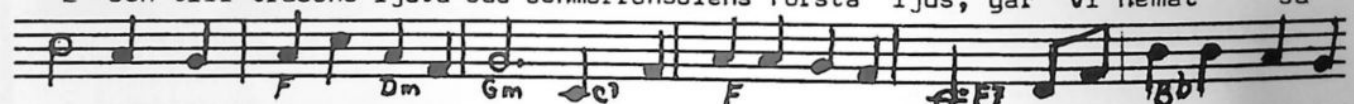
Samma söndag kom 4 män tågledes från Göteborg. Resgodset var en låda öl klass 2.(50 halv) Den bars ned till stranden och en gång i kvarten blåste en av herrarna en kort låt i en occarina och var och en av dem halsa sin halva. Därefter låg de i solgasset och slöa tysta ett kvart. Efter en tid var ju ölet slut och konsumenterna tog sin låda med returen till "Feskaläjet" som Stockholmarna kalla Göteborg.

CHANS TILL DANS

Ni som var med förra sommaren, när vi firade 50-årsminnet av den förra dansbanan i Härderupshult kommer väl ihåg, att Sven Olsson, Fränningeberg medverkade i artistparaden. Då spelade han två melodier på trumpet. Svens musikaliska talanger inskränker sig dock inte till enbart trumpet. Bl.a. skriver han egna låtar. Låten nedan, "Chans till Dans" finns som titelmelodi på dansbandet Alf-Olles LP, som kom ut förra hösten. Vi tog med den i Härderupsposten ifall någon av de många musikbegävningarna här i trakten vill spela den. LP-skivan är inspelad på skivbolaget KMC Records och kan köpas i skivaffärerna, men även direkt av Sven. På LP-n använder han sin pseudonym, Sven Ulatofta.

Vers 1 Vack-ra flick-a hör min sång när den klingar kvällen lång, just för dej och för
2 sen till trädens ljuva sus ochmorrnonsolens första ljus, går vi hemåt så

mej när vi möts i-gen vi två, De är glädje i var ton när vi dansar fram på
sakta att svalka våra sinn. Men i drömmen ser ja än dansen går vid blommig

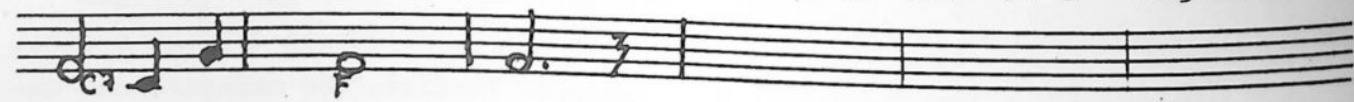
uron, över Bråån i fagra Skåne-land. (Refr.) Tag din chans och få en
äng, över Brå-ån i fagra skåne-land.

dans under månens trolska sken, stå ej blyg och sen nu kommer hjärte - feen.

Låt be - kymmer fara bort, sommar - natten är så kort ut i ungdomens

lyckliga år.

Vårt badmintonlag i Härderup hade inför förra årets säsong bytt ut två spelare, nämligen Bo Börjesson och Bo-Göran Andersson från Härderup, som pga av studier inte kunde spela. Istället kom Lars-Erik Johansson från Linderöd och Lars Wilson från Hörby att ingå i laget. Laget blev dock inte sämre för det. Vi gick nämligen och vann serien i år. Dessutom gick Lars-Erik obeseegrad genom hela serien och han lyckades även vinna cupen. Vi har inför denna säsong som nyss startat bytt ut Lars Wilson mot Anders Jönsson från Vollsjö. Fotbollslaget, Huseds SK som vi kallas, hade nästan lika stora framgångar och slutade på en hedrande andraplats i division 3. Även i fotbollslaget har några nya spelare visat sig på styva linan, bl. a. kanonmålvakten Christer Hofvander, försvarsläset Nisse Schöld och målsportaren Paul Trädgård. Vår största vinst kom mot Södergårdar med hela 8 - 1. Paul gjorde hela 6 mål i denna match. Vi slog även det starka gänget från Östraby med 1 - 0. Vår hårdaste och mest jämna match spelade vi i höstcupen mot Tele, där vi blev utslagna efter förlängning och straffar.

Dessutom har vi spelat två gånger på anrika Vollsjö idrottsplats. Först en match mot Vollsjö AIF, som vi förlorade med 1 - 2, men vi borde ha vunnit denna match av spelet att döma. Matchen dömdes av den mest välklädde domare som någonsin beträtt en fotbollsplan. Det var Gösta Kristiansson, Härderup som iförd nypressad kostym, slips och lågskor oförberedd fick rycka in som framgångsrik domare. Samma positiva omdömen kan sägas om de båda linjemännen Seth Sjölin, Härderup och Kjell-Ingvar Åkerblom, Vollsjö.

Den andra matchen i Vollsjö var den traditionella mot Georgshills fotbollslag. Det blev en verklig thriller som vanligt. Efter vi haft ledningen med 2 - 0 och med 3 - 2 så slutade matchen 4 - 3 till oss. Man kan inte nämna någon speciell spelare utan hela laget gjorde en mycket fin match.

Sportkrönikören och badmintonvinnaren Arne Engstrand, Härderup.
Foto: Nils-Arne Johansson, Starrarp.

STARRARPS BEGRAVNINGSPLATS

Kort information om vad som hänt sedan Härderupsposten kom ut i november 1978 med nr 8.

Landsantikvarien Ulf Löfwall har i skrivelse av den 31/1 1979 till Riksantikvarieämbetet begärt att begravningsplatsen i Starrarp 7:8 registreras som fornminne. Akten har nr U 5879.

På byastämman den 22/5 1979 beslöts, när begravningsplatsen upptagits i fornminnesregistret för Fränninge, att byalaget skulle gå in med en skrivelse till kyrkofullmäktige i Fränninge med en begäran om att församlingen skulle bekosta gränsbestämningen av begravningsplatsen. Byalaget har ett fint stöd från kontraktsprosten K-E Rignell.

Rolf Stomberg
Härderups Nygård

VÄLKOMNA MED PÅ BJÄLKHULTSPROMENADEN

TILL MINNE AV BJÄLKHULTSSKALDEN
NILS EKLUNDH

START: SÖNDAGEN DEN 20 JANUARI KL. 13.30
VI SAMLAS SOM VANLIGT VID ÅSNELYCKAN I
STARRARP OCH GÅR TILLSAMMANS UPP TILL
BJÄLKHULT OCH ÅTER. GUSTAVSSONS I SKOLAN
LOVAR ATT HA KAFFET VARMT NÄR VI KOMMER
TILLBAKA

FÖR MOTION OCH KULTUR

UTREDNINGSSOMRÅDE U 1

Utredningsområde U 1 kallas ett område hos oss, som är föremål för kommunplanerarnas intresse. På kartan är det ett smalt område från Fränninge by och upp till och med Puus. Inom detta område kan kommunstyrelsens arbetsutskott tänka sig begränsad sommarstugebebyggelse på ett par ställen. Den tilltänkta stugbebyggelsen finns med som ett bihang till planeringen av Vollsjö tätort. Härderupsposten onformerade förra hösten om vad som skett i ärendet fram till och med något som kallas "reviderade riktlinjer". Sedan dess har planerna för Vollsjö tätort fortskridit, men när det gäller vårt område, U 1, så har ingenting hänt sen dess, men det uppges att planeringen skall fortskrida.

Bertil

VILL STARRARPSBORNA HA VÄGBELYSNING? 15

Vill starrarpsborna ha vägbelysning? Ja, det är den frågan, som politikerna i Sjöbo kommun vill ha svar på. Tre ljuspunkter i Starrarps by är visserligen redan beslutade och fler skulle det kunna bli, men eftersom byborna inte har visat något större intresse för vägbelysning de senaste åren, så kanske inte ens dessa tre lampor blir förverkligade. Härderupsposten ställer gärna upp när det gäller demokrati på s.k. gräsrotsnivå och därför kommer en förfrågan att ställas framöver till de som närmast berörs av detta. Då bör alla ha funderat över ifall vi vill ha belysning, som eventuellt ger ökad trivsel och trygghet i byn. Eller om vi i energikrisens tid vill föregå med gott exempel och avstå från vägbelysning.

Bertil

EN SOLIG DAG I VINTRAS

En solig vintersöndag 1979 tog Svenne Håkansson, Bjälkhult denna idylliska bild i Sniberup. Vägförvaltningens erhållna rekommendationer, att endast sanda småvägarna i korsningar och kurvor, medförde det bästa tänkbara slädföret. Det är Per Olsson, Sniberup som sitter bakom tömmarna. Låt Sniberup bli förebild, inte bara ifråga om användning av häst och släde, utan inte minst för det fina initiativ som togs under den sista snöstormen. Då anordnades som bekant en skidkonvoj, som hämtade förnödenheter i Östraby åt de övriga isolerade sniberupsborna. Den idén kan komma till användning snart nog igen. Brrr!

Bertil

"Jo, vi blev insnöade!"

I förra numret av Härderupsposten pratade jag ironiskt, och en aning högmodigt kanske, om folks skadeglada antaganden om att vi på Fårakroken skulle kunna bli insnöade till egenkänslighet och på så sätt bli bestraffade för att ha flyttat från den välsignelsebringande tätorten med dess allehanda moderna beredskapsmaskiner mot naturkatastrofer. Jag lät visst påskina, att inget snöoväder i världen kunde bringa oss ur fattningen samt att snö egentligen var nånting riktigt roligt. Då fick man träffa de trevliga grannarna, som titt och tätt, kommande med sina snöplogsförsedda traktorer och med en yster bjällerkranssång på sina läppar, raskt plogade vägen fri från snö, så att ett skirt snökristalmoln dansade långdans mot en högblå och kristallklar vinterhimmel. Jovisst!

Det var före vintern 1979, som jag ordade så lyriskt om snö. NU vet jag verkligen hur besvärligt det KAN vara. Högmod går tydligen före snöfall! Men ändå, nu så här några månader efteråt. Visst har man glömt alla de besvärligheter, som snöstormarna förde med sig. Visst kan man nu skratta åt de tidiga morgnar när man i beckmörker körde fast med folkasnurran så att den nästan försvann i drivorna. Att man fick pulsa hem igen för att ringa efter assistans hos Runo, bara för att en stund senare se, att denne alltid redobogne granne också kör fast i de meterhöga drivorna, trots många hästkrafter och prima plog. Hur många gudars namn vi då missbrukade vet jag inte, vårt tal var i varje fall icke ja ja eller nej nej. Men så här efteråt, ja nu berättar vi under stor munterhet om alla de, om man tänker efter, ganska intressanta och lärorika episoder som följde i snöyrans spår.

Ja, det är egentligen förunderligt hur lätt vi människor glömmar alla besvärligheter och hur vi filtrerar bort tråkigheter och besvärligheter tills bara det roliga blir kvar. Får vi bara tillräcklig distans på eländet, så blir till sist även den sorgligaste och besvärligaste händelse en ganska rolig anekdot att berätta om för vänner och bekanta. Det är till och med så att jag tycker det börjar bli roligt att berätta om när "strömmen gick" mitt under den kallaste perioden denna vinter. Allting bara stannade. Och det rörde sig inte om bara några timmar, nej vi hade ingen elektrisk ström på flera dagar. Pumpen och motorn till hydroforen frös sönder och sprack, alla vattenledningsrör frös sönder, elspisen blev naturligtvis oduglig och vi ägde inget primuskök. Att vi ovanpå allt detta har elektrisk uppvärmning i hela huset kunde ju inte förbättra saken. Att vakna om natten av ett skallrande ljud och finna, att det är ens egna tänder som skallrar ity det i rummet endast är fyra grader varmt, det kan väl inte tänkas vara så roligt. Men likväl; har det bara gått tillräckligt många veckor sedan det hände, så framstår situationen som något synnerligen komiskt och inte alls besvärligt.

En sak står också helt klar för oss, som bor så här "på landet". Trots avstånden mellan våra boningar, vi bor ju inte vägg i vägg precis, så märker man med vilken självklarhet alla ställer upp för alla, var än hjälp behövs. Vi fungerar helt enkelt under den självklara parollen: "vi behöver varandra", en paroll, som borde vara lika självklar över hela världen.

Och visst fortsätter vi att trivas på vår Fårakrok! Vi lär känna fler och fler människor i trakten efter hand. Allt fler hittar vägen hit till vårt lilla konstgalleri, inte bara folk från trakten utan även långväga gäster dyker upp då och då. Men mera om detta på följande sidor.

Att min hustru Ingrid och jag flyttade till Fårakroken i Rönås berodde till en mycket stor del på, att det på denna avstyckade gård förutom ett trivsamt boningshus i underbar natur även fanns ett tomt gammalt förverkligandet av en gammal dröm, ett eget konstgalleri i en gammal gedigen och kanske även något ovanlig miljö. Stallet skulle alltså putvattenspruta med högtryck och skred till verket glada och förhoppningsfulla. Hade vi då anat hur likartade egenskaper gammal intorkad kogödförrän efter långt och moget övervägande. Nå, nu hade vi emellertid satt igång. Med hackor, spadar och järnspett banade vi oss fram genom bås och gödselrännor, hela tiden spolande med högtryckssprutan, och faktiskt, efter fem(!) månader stod stall och svinhus blänkande rena och nymålade och, egendomligt nog, luktfria.

Nu var alltså den stora dagen kommen då jag kunde ordna för min första egna utställning på eget galleri och vi började så smått att hänga ut mina oljemålningar. De tavlor jag vid det tillfället hade färdiga uträckte precis för att fylla väggarna i svinhuset. Men hela kostallet då? Det kunde ju inte stå tomt där vid "den stora vernissagen". Vad göra? Jo, jag skulle naturligtvis "bjuda in" en konstnär, som skulle få hänga i kostallet. Sagt och gjort, min gamle gode vän, tecknaren, grafikern och akvarellisten Lars Ringblom inbjöds. Han kom genast och inspekterade lokalen och galleriets geografiska läge varpå han omgående utlät sig: "Hit ut hittar ju ingen jävel, men jag kan likväl på skoj hänga ut några av mina grejer, när du e så dum så du inte tar betalt för det." Han är liksom rakt på sak, Lars. Nåväl, tavlor hängdes så att galleriet blev, som vi tyckte, presentabelt. Vi annonserade och skickade ut inbjudningskort till den första stora vernissagen, som ägde rum den 9 juli 1978. Under de fyra timmar som vernissagen pågick besöktes galleriet av över trehundra personer.

Lars Ringbloms profetior kom alltså på skam, men, om sanningen skall fram, så hade väl jag själv inte i mina vildaste förhoppningar kunnat ana att så många människor skulle komma. Nu hade jag i alla fall fått blodad tand. Nu hade jag sett att folk visst hittade hit. Nu förstod jag att det skulle fungera och att jag här hade en möjlighet att verka för konst och kultur på ett trevligt sätt i min nya och vackra trakt. Nya utställningar arrangerades, andra konstnärer bjöds in, ibland flera stycken på en gång. Ett särskilt trevligt minne har jag av en ung tecknare, Ib Lenneke, som sålde alla sina tavlor, 12 st, på mindre än en halv timme efter utställningens öppnande.

Men det allra roligaste är givetvis, att hela projektet FUNGERAR. En stor tillfredsställelse finner vi i att de gamla byggnaderna, loge, stall och naturligtvis bostaden återigen befolkas och LEVER. En levande bygd är ju vad vi strävar efter! Tänk vad tråkigt det är att se alla dessa lantfastigheter, som står tomma och i många fall är utsatta för rena förfallet, allt i avstyckningens och den heliga stordriftens namn. Här, anser jag, borde det finnas mycket att göra för kultur-, nämnder och liknande över hela Sverige. Hjälpa unga människor t.ex., som gärna vill bo på landsbygden till vettiga lån, så att de kan renosom göra vera och flytta in i gamla vackra gårdar, som annars kommer att skatta åt förgängelsen. Här finns sannerligen objekt för kulturarbetare. Vi lever ju nu i den löjliga paradoxen, att ungdomar flyttar till städer för att tjäna pengar så att dom kan få råd att flytta ut på landet.

Innan jag har arpat opp mej för mycket över detta, skall jag raskt byta ämne och försöka hålla vad jag lovade i förra numret av HP och berätta något om min skoltid. Jag har hört, att många väntar nyfiket på just detta. Alltså, var god vänd!

Varför jag kom att förlägga en del av min studietid, den mest minnesrika förresten, till just Osby Samskola, vet jag egentligen inte. Rykten har gått, att skolan på den tiden ansågs som en sorts avstjälpningsplats för sådana elever, som ansågs så korkade, att de inte passade in i någon annan skolas undervisningssystem. Ett annat rykte vet att berättat, att Osby Samskola tog emot vilka busar som helst, och att alltså min person då passade skolan som hand i handske. Sanningshalten i dessa rykten vill jag inte kommentera. Jag kan bara helt sakligt konstatera, att många av mina kompisar och kamrater från den tiden (det var på 40-talet) nu är betydande män och kvinnor, många med högt uppsatta poster inom vårt samhälle.

Osby Samskola vara, förutom en internatskola för pojkar och flickor, också "en skola, byggd av rött tegel på kristlig grund", som en elev en gång skrev i en skoluppsats. Där kunde man alltså bo i eget rum på skolan, där man efter fyra år av slit och studier kröntes med den gråa realexamensmössan.

Nåja, slit och studier. Jag vill minnas, att man jobbade nog mest på fritiden. Från radion, som stod i sällskapsrummet, skulle alla jazzprogrammen från AFN tvunget kollas in, bara det tog flera timmar om dagen i anspråk. Eftersom rökning var totalförbjuden på skolan, så tog ju smygrökningen sin beskärda del av tiden. Sport, idrott och föreningsliv skulle ju också skötas om, ävensom inhandlandet av snask flera gånger om dagen hos Bröderna Ivarsson. I min klass gick en lång, mycket magerlagd yngling, som tillbringades sin mesta tid på idrottsplatsen, där han, när han inte tränade höjdhopp och kulstötning, var en framgångsrik bollsparkare i skolans A-lag. Jag såg aldrig att den gossen läste några läxor någonsin. Han hankade sej emellertid igenom studietiden, tog sin realexamen, sedermera också studenten som latinare varefter han tentade till sig flera goda akademiska betyg. Denne magre höjdhoppare från Osby lär det ha gått bra för uti livet har jag hört. Hans namn var Lasse Holmqvist.

Jag nämnde föreningslivet. Vi hade en förening på skola som vi kallade Osby Samskolas Teaterförening. I den föreningens verksamhet tog jag del med liv och lust tillsammans med flera andra teaterintresserade kompisar. En synnerligen god vän som jag mötte i just teaterföreningen, och som jag var tillsammans med så gott som varje dag under två års tid, var en liten påg från Ystad med vågigt hår och svagt sneda ögon. Han liknade faktiskt en kerub och var dessutom oerhört klädmedveten, vilket gjorde att han hade ganska lätt att "få fjälla". Nåväl, denne gosse fick det stora uppdraget, att kreera huvudrollen i teaterföreningens uppsättning av det fasansfulla dramat betitlat "Varulven". I denna skräckpjäs skulle alltså min gode vän och kerub, efter att ha inmundigat en slags djävulsdekot, vid varje fullmåne förvandlas till varulv och springa ut och ha ihjäl första bästa människa han träffade på.

Keruben genomförde förvandlingsnumret på scenen med sådan inlevelse och intensitet att vid en förhandsvisning av dramat för kollegiet det inte bar sig bättre än att husmor på skolan i vild skrämsel fick en hjärtattack och fick bäras hem. Efter vissa strykningar av de hemska partierna och med ett löfte från huvudrollsinnehavaren - min gode vän, att inte framtona fullt så realistiskt och expansivt, fick vi tillstånd av rektor att framföra stycket på en elevafton. Själv agerade jag i pjäsen som en liten mammas gosse som var snäll och söt och kunde spela piano och som i sista sekunden undgick att dödas av den hemske varulven. Pjäsen fick succéartat mottagande och såväl mammas gosse som hemska varulv fick så hjärtliga slutapplåder att dom var malliga en hel vecka.

Det var så sant, det höll jag på att glömma nämna. Min gode vän och varulv hette Ernst-Hugo Järegård!

DET FÅR INTE STANNA VID DETTA !

Det får inte stanna vid detta, sa en entusiastisk bybo i Hultet förra sommaren. Det var efter den lyckade sångoch musikunderhållningen, när vi firade 50-årsminnet av den förra dansbanan där. Han menade att så många skilda talanger borde kunna göra något tillsammans och att fler tillfällen likt då i Hultet behövdes och att alla talangerna borde få en chans att utvecklas här på hemmaplan.

Visst finns här förmågor. Se bara på bilden här bredvid. Den är från en pensionärsträff nere i Nyvång. Det är Ulla Johansson och Ingegerd Oscarsson från Starrarp som agerar på teaterscenen.

Man skulle kanske kunna tänka sig någon sorts sammankomster för sång, musik och teaterintresserade, där man gemensamt övade in nya program eller underhållningsnummer. Någon

sorts musik och teatergrupp för vår bygd. Om det är fler som har funderingar i den riktningen, så hör av er.

Bertil

SYFÖRENINGSAUKTION

STARRARPS SKOLA

FREDAGEN DEN 23 NOVEMBER KL 19⁰⁰

BETRÄKTELSE AV PROSTEN RIGNELL

AUKTION KAFFESERVERING
LOTTERI M. M.

STARRARPS KYRKLIGASYFÖRENING HÄLSAR
ALLA HJÄRTLIGT VÄLKOMNA

En önskan...

Att från Orans by fått vandra
i mörk decembers morgontimma
på kända vägar med varandra
och Helg och frid förnimma

Att fått höra den malmens klang
som rikt över bygden ljuder
och lyssna till undrets sång
den ännu folk till kyrkan bjuder

Knut Thulin Ödåkra